

Аналіз ризиків та страхування

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економічна аналітика
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	3 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити/120 годин (лекції: 18 год, комп'ютерні практикуми: 36 год, СРС: 66 год)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, МКР
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	<p>Лектор: Мажара Гліб Анатолійович доцент кафедри економічної кібернетики, доктор філософії з економіки, контактні дані: e-mail: mazhara.glib@lil.kpi.ua Telegram: SkyDoor13</p> <p>Комп'ютерний практикум: Мажара Гліб Анатолійович доцент кафедри економічної кібернетики, доктор філософії з економіки, контактні дані: e-mail: mazhara.glib@lil.kpi.ua Telegram: SkyDoor13</p>
Розміщення курсу	АС «Електронний Кампус» https://campus.kpi.ua Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ELAKPI):

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Є важливими для розуміння та управління фінансовими та економічними ризиками, з якими може стикатися будь-яке підприємство. Вивчення антикризового аналізу та планування дозволяє підготуватися до можливих кризових ситуацій, зменшити їх вплив та забезпечити стійкість та успішність діяльності підприємства в непевному економічному середовищі.

Метою дисципліни є :

Підготовка студентів до ефективного управління фінансовими ризиками та розробки стратегій антикризового планування для забезпечення стабільного розвитку організацій. Дисципліна націлена на поглиблене розуміння причин і наслідків економічних криз, а також на вивчення інструментів та методів для їх мінімізації та управління.

Предметом дисципліни є

є основні засади якісного аналізу ризику, кількісний аналіз ризику, система кількісних оцінок ступеня ризику, ризик та елементи теорії корисності, а також управління ризиком. Студенти будуть досліджувати методи і моделі, які допомагають ідентифікувати та оцінювати ризики, розуміти їх природу та можливі наслідки для організацій. Особлива увага приділяється розробці інструментів для кількісної оцінки ризиків і використанню елементів теорії корисності для прийняття рішень в умовах невизначеності. Управління ризиком охоплює широкий спектр технік і стратегій, які спрямовані на мінімізацію потенційних втрат та забезпечення стабільного розвитку організацій. Вивчення цих аспектів дозволить студентам ефективно планувати та здійснювати антикризові заходи, адаптуючи їх до конкретних умов і потреб бізнесу.

Компетентності, на формування яких зорієнтована дисципліна:

- *Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.*
- *Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.*
- *Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.*

Результати навчання, які опановуються в результаті вивчення дисципліни:

Програмні результати навчання, після засвоєння дисципліни, спрямовані на набуття ряду знань, умінь і навичок вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем економічної сфери фахівцями з економічної аналітики.

- Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
- Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: знання основних способів обробки інформації, володіння практичними навичками використання інструментальних і прикладних інформаційних технологій в різних галузях економіки, управління та бізнесу, володіння інструментами офісного програмного забезпечення, сформованих на базовому рівні.

Постреквізити: переддипломна практика, дипломна робота.

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

тема 1. Основні засади якісного аналізу ризику

тема 2. Кількісний аналіз ризику

тема 3. Система кількісних оцінок ступеня ризику

тема 4. Ризик та елементи теорії корисності

тема 5. Управління ризиком

тема 6. Страхування, запаси, резерви, як спосіб зниження ризику

тема 7. Диверсифікація як спосіб зниження ризику: елементи теорії портфеля

тема 8. Моделювання економічного ризику

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Білик О. І., Хім М. К. Державне і приватне страхування : теорія і практика : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 229 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000605265&local_base=KPI01
2. Дема Д. І., Віленчук О. М., Дем'янюк І. В. Страхові послуги : навчальний посібник / за загальною редакцією Д. І. Деми ; Міністерство освіти і науки України. Київ : Алерта, 2017. 524 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000618705&local_base=KPI01
3. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 567 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000616778&local_base=KPI01

Додаткова література

1. Плиса В. Й. Страхування : підручник для студентів вищих навчальних закладів (закладів вищої освіти). Київ : Каравела, 2019. 511 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000617503&local_base=KPI01
2. Русул Л. В., Федішин М. П., Лаврук Н. А. Страхування : від теорії до практики : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Факультет фінансів, підприємництва та обліку. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 286 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000601955&local_base=KPI01
3. Кондрат І. Ю., Ярошевич Н. Б., Ільчук П. Г., Якимів А. І. Страхові послуги : підручник / Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка", Науково-дослідний центр ТзОВ "Айкю холдинг". Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2021. 385 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000638436&local_base=KPI01
4. Кривицька О. Р. Аналіз діяльності суб'єктів ринку страхування життя : монографія / Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Острозька академія". Острог : Національний університет "Острозька академія", 2019. 359 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000605455&local_base=KPI01
5. Нікіфоров П. О., Ткач Є. В., Бак Н. А., Жебчук Р. Л. [та 7 інших] Фінанси, банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво : підручник для бакалаврів / за редакцією П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак ; Міністерство освіти і науки України, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці : Чернівецький національний

університет імені Юрія Федьковича, 2019. 264 с. URL: https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000610914&local_base=KPI01

6. Кравченко М. О., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Управління ризиками: навчальний наочний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/bf47e3e2-a76e-4096-9647-85aa0d36f486>

Інформаційні ресурси

1. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org>
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua>
5. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання:

Методи організації навчання:

лекції, комп'ютерні практикуми, самостійна робота, тестування.

Загальні методи навчання:

пояснювально-ілюстративний метод; метод проблемного викладу; метод проблемно-пошукового викладення

Спеціальні методи навчання:

аналітичні завдання; розрахунково-аналітичні завдання; парна робота

Елементи і прийоми:

презентації, семінари-дискусії; метод ситуаційного аналізу.

Форми та методи оцінювання:

Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах, тестування, МКР.

Календарний контроль: перша та друга атестація.

Семестровий контроль – залік

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18 годин лекційних (Л) один раз на два тижні та 36 годин комп'ютерних практичних занять (КП) один раз на тиждень, модульний контроль.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Тиж- день нав- чання	Розподіл годин			Назви розділів, тем	Зміст занять та самостійної роботи здобувачів	Контрольні заходи
	Л	П	С Р			
1	2	3	4	5	6	7
1-2	2	4	7	Тема 1. Основні засади якісного аналізу ризиків	<p>Л1. Гносеологічні аспекти економічного ризику. Аналіз чинників невизначеності, конфліктності та породжуваного ними економічного ризику. Класифікація ризику</p> <p>П1. Вступ. Основні вимоги в ході вивчення дисципліни, система оцінки успішності студентів, проведення аудиторних занять. розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах, студенти застосовуватимуть теоретичні знання на практиці, розв'язуючи задачі, пов'язані з економічним ризиком. Вони працюватимуть над аналізом конкретних ситуацій, ідентифікацією ризиків та розробкою стратегій їх управління.</p> <p>СР. Підготовка до наступного заняття, повтор теоретичного матеріалу. Вони підготують презентації, що включатимуть аналіз задач та запропоновані рішення, зосереджуючись на методах і підходах до управління економічним ризиком.</p> <p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі з тематики економічного ризику, зосереджуючись на більш складних випадках та різноманітних підходах до їх вирішення. Вони обговорюватимуть свої рішення в групах, отримуючи зворотний зв'язок та вдосконалюючи свої навички.</p> <p>СР. Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити логічну послідовність, зрозумілість та високу якість кінцевої презентації.</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань
3-4	2	4	7	Тема 2. Кількісний аналіз ризиків	<p>Л. Статистична та нестатистична (суб'єктивна) ймовірність Метод аналогій Аналіз чутливості (вразливості) Аналіз ризику збитків Наслідки кількісного аналізу ризику</p> <p>П1. Розв'язання задач за тематикою Студенти застосовуватимуть теоретичні знання, розв'язуючи задачі, що стосуються статистичної та нестатистичної ймовірності, методу аналогій та аналізу чутливості. Вони аналізуватимуть конкретні випадки, визначаючи ризику збитків та оцінюючи наслідки кількісного аналізу ризику.</p> <p>СР Студенти підготують презентації, в яких представлять розв'язані задачі та їх аналіз. Вони зосередяться на методах розрахунку ймовірностей, застосуванні методу аналогій та оцінці вразливості бізнесу до різних ризиків.</p> <p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі за тематикою, зосереджуючись на більш складних випадках та застосуванні різних методів аналізу ризиків. Вони обговорюватимуть свої рішення в групах, отримуючи зворотний зв'язок та вдосконалюючи свої навички.</p> <p>СР Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити логічну послідовність, зрозумілість та високу якість кінцевої презентації.</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах
5-6	2	4	7	Тема 3. Система кількісних оцінок ступеня ризиків	<p>Л1. Загальні підходи до кількісної оцінки ступеня ризику Ймовірність як один з підходів до оцінки ризику Інгредієнт економічного показника Ризик в абсолютному вираженні Ризик у відносному вираженні Використання нерівності Чебишева</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних

					<p>П1. Розв'язання задач за тематикою На занятті студенти розв'язуватимуть задачі, пов'язані з кількісною оцінкою ступеня ризику, застосовуючи різні підходи, включаючи ймовірність. Вони вивчатимуть інгредієнти економічних показників та аналізуватимуть ризику як в абсолютному, так і у відносному вираженні, використовуючи нерівність Чебишева.</p> <p>СР Студенти підготують презентації, які включатимуть розв'язані задачі та детальний аналіз методів кількісної оцінки ризику. Вони зосередяться на поясненні застосованих підходів та використанні математичних інструментів для оцінки ризиків.</p>	практикума х
					<p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі, застосовуючи теоретичні знання для аналізу ризиків в різних економічних ситуаціях. Вони працюватимуть над складнішими задачами, обговорюючи свої підходи та отримуючи зворотний зв'язок від одногрупників.</p> <p>СР Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, в яких буде представлено розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевіряють та редагують свої матеріали, щоб забезпечити їх зрозумілість, логічну послідовність та високу якість кінцевої презентації.</p>	
7-8	2	4	7	<p>Тема 4. Ризик та елементи теорії корисності</p>	<p>Л1. Концепція корисності. Пріоритети та їх числове відображення Корисність за Нейманом Різне ставлення до ризику та корисність Криві байдужості Функція корисності з інтервальною нейтральністю до ризику</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах
					<p>П1. Розв'язання задач за тематикою На занятті студенти застосовуватимуть теоретичні знання для розв'язання задач, що стосуються концепції корисності та її числового відображення. Вони розглядатимуть корисність за Нейманом, аналізуючи різні підходи до оцінки корисності та ставлення до ризику, включаючи побудову кривих байдужості та функцій корисності.</p> <p>СР Студенти підготують презентації, які включатимуть розв'язані задачі та аналіз концепції корисності, різного ставлення до ризику, кривих байдужості та функцій корисності. Вони зосередяться на поясненні застосованих методів та ілюстрації отриманих результатів.</p>	
					<p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі за тематикою корисності, застосовуючи отримані знання для складніших випадків. Вони обговорюватимуть свої рішення в групах, отримуючи зворотний зв'язок та вдосконалюючи свої навички в оцінці корисності та ризику.</p> <p>СР Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити їх зрозумілість, логічну послідовність та високу якість кінцевої презентації.</p>	
9-10	2	4	7	<p>Тема 5. Управління ризиком</p>	<p>Л1. Основні підходи щодо управління ризиком Інваріантні способи зниження ступеня ризику. Зовнішні способи зниження ступеня ризику. Внутрішні способи зниження ступеня ризику Таблиця рішень</p>	тестування
					<p>П1. Розв'язання задач за тематикою На занятті студенти будуть розв'язувати задачі та тестування пов'язані з управлінням ризиком, застосовуючи основні підходи та методи зниження ступеня ризику. Вони аналізуватимуть інваріантні, зовнішні та внутрішні способи зниження ризику, а також використовуватимуть таблиці рішень для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.</p> <p>СР Студенти підготують презентації, в яких представлять розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони зосередяться на поясненні застосованих підходів до управління ризиком, різних способах його зниження та використанні таблиць рішень для оптимізації бізнес-процесів.</p>	

					<p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі за тематикою управління ризиком, застосовуючи отримані знання для аналізу складніших випадків. Вони працюватимуть у групах, обговорюючи свої підходи та отримуючи зворотний зв'язок, що дозволить вдосконалити їхні навички в управлінні ризиком. СР Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити їх зрозумілість, логічну послідовність та високу якість кінцевої презентації.</p>	
11-12	2	4	7	<p>Тема 6. Страхування, як спосіб зниження ризику.</p>	<p>Л1. Суть страхування Структура та види резервів і запасів на непередбачувані витрати Резервування грошових засобів на покриття випадкових затрат Управління запасами з урахуванням ризику Задачі управління виробництвом та резервами</p> <p>П1. Розв'язання задач за тематикою На занятті студенти будуть розв'язувати задачі, пов'язані зі страхуванням та управлінням ризиками. Вони вивчатимуть структуру та види резервів і запасів, аналізуватимуть методи резервування грошових засобів для покриття випадкових затрат, а також розглядатимуть підходи до управління запасами з урахуванням ризику. СР Студенти підготують презентації, в яких представлять розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони зосередяться на поясненні принципів страхування, структури резервів та методів управління запасами, включаючи задачі, пов'язані з управлінням виробництвом та резервами.</p> <p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі за тематикою управління ризиками та резервами. Вони працюватимуть над складнішими випадками, застосовуючи отримані знання для оптимізації управління запасами та виробництвом, а також обговорюватимуть свої рішення в групах. СР Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити їх зрозумілість, логічну послідовність та високу якість кінцевої презентації.</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах
13-14	2	4	7	<p>Тема 7. Диверсифікація як спосіб зниження ризику: елементи теорії портфеля</p>	<p>Л1. Суть диверсифікації Суть управління портфелем цінних паперів Ризик портфеля цінних паперів Норма прибутку цінних паперів Ризик цінних паперів в абсолютному вираженні Ризик цінних паперів у відносному вираженні Кореляція цінних паперів та її застосування Портфель цінних паперів Тактика фінансового менеджера Про ефективність роботи фінансового менеджера та аналітика</p> <p>П1. Розв'язання задач за тематикою На занятті студенти розв'язуватимуть аналітичних завдання, що стосуються диверсифікації та управління портфелем цінних паперів. Вони будуть аналізувати ризик та норму прибутку цінних паперів, використовуючи методи оцінки ризику в абсолютному та відносному вираженні, а також розглядатимуть кореляцію цінних паперів для оптимізації портфеля. СР Студенти підготують презентації, в яких представлять розв'язані аналітичні завдання та їх детальний аналіз. Вони зосередяться на поясненні застосованих методів диверсифікації, управління портфелем цінних паперів та оцінки ризиків, а також на обґрунтуванні обраної тактики фінансового менеджера.</p> <p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати аналітичні завдання за тематикою управління портфелем цінних паперів та оцінки ефективності роботи фінансового менеджера. Вони працюватимуть над складнішими випадками, обговорюючи свої рішення в групах та отримуючи зворотний зв'язок для вдосконалення своїх навичок. СР</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах

					Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані задачі та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити їх зрозумілість, логічну послідовність та високу якість кінцевої презентації.	
15-16	2	4	7	Тема 8. Моделювання економічного ризику	<p>Л1. 8.1. Теоретико-ігрова модель 8.2. Інформаційна ситуація 8.3. Прийняття рішень в умовах ризику 8.4. Критерії прийняття рішень</p> <p>П1. Розв'язання задач за тематикою На занятті студенти розв'язуватимуть задачі, пов'язані з теоретико-ігровими моделями, аналізуючи різні інформаційні ситуації. Вони будуть досліджувати процес прийняття рішень в умовах ризику та застосовувати різні критерії для оптимізації прийнятих рішень. СР Студенти підготують презентації, в яких представлять розв'язані аналітичні завдання та їх детальний аналіз. Вони зосередяться на поясненні теоретико-ігрових моделей, інформаційних ситуацій та застосуванні критеріїв прийняття рішень в умовах ризику, обґрунтовуючи свої підходи та методи.</p> <p>П2. Розв'язання задач за тематикою На другому занятті студенти продовжуватимуть розв'язувати задачі за тематикою прийняття рішень в умовах ризику, використовуючи різні критерії та теоретико-ігрові моделі. Вони обговорюватимуть свої рішення в групах, отримуючи зворотний зв'язок та вдосконалюючи свої навички в аналізі та прийнятті рішень. СР Студенти завершуватимуть підготовку презентацій аналітичних доповідей, включаючи розв'язані аналітичних завдання та їх детальний аналіз. Вони перевірятимуть та редагуватимуть свої матеріали, щоб забезпечити їх зрозумілість, логічну послідовність та високу якість кінцевої презентації.</p>	Оцінювання розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах
16		2	4		Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР)	
18		2	6	Залік	СР: підготовка до складання заліку	отримання заліку згідно поточного рейтингу
Разом	18	36	66			

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, КП – комп'ютерний практикум, РН – результат навчання.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 24 години самостійної роботи. На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, підготовка до складання семестрового контролю

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	56	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
3	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять.

Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються. Втім, вагома частина рейтингу формується через активну участь у заходах на практичних заняттях.

Варто дотримуватись розкладу занять, та не запізнюватися. більше ніж на 15 хв.

Дистанційний режим навчання.

За відповідних умов навчання може проводитись у дистанційному режимі згідно Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>)

З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів, дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформа дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>). Для проведення синхронного режиму навчання використовується платформа Zoom або Google meet.

Правила поведінки на заняттях.

Дотримання норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>).

На території університету студенти мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку. В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі.

Активність, використання інформації, розміщеної на Платформі дистанційного навчання «Сікорський»/ Електронний кампус.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті.

Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>)

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В разі зарахування лише окремого змістовного модуля / модулів дисципліни, здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Правила захисту індивідуальних завдань.

Модульна контрольна робота. Проведення модульної контрольної роботи здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи, що містить аналітичні завдання.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів.

Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематиці дисципліни поглиблене вивчення окремих тем курсу, результати чого можуть бути втілені у наукових тезах, наукових статтях, презентації тощо.

Штрафні бали не передбачаються.

Політика оцінювання контрольних заходів.

Оцінювання контрольних заходів відбувається відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролі результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Календарний контроль проводиться один раз на семестр і передбачає проведення модульної контрольної роботи, яка здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи, що містить теоретичні та практичні завдання. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю.

Політика дедлайнів та перескладань.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1 (першого типу), що передбачає виконання завдань впродовж семестру і оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи або співбесіди.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів.

Після виконання залікової контрольної роботи, якщо оцінка за залікову контрольну роботу більша ніж за рейтингом, здобувач отримує оцінку за результатами залікової контрольної роботи. Якщо оцінка за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, застосовується (за рішенням кафедри) один з двох варіантів: • 1-й варіант: «жорстка» РСО – попередній рейтинг здобувача (за винятком балів за семестрове індивідуальне завдання) скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи. Цей варіант формує відповідальне ставлення здобувача до прийняття рішення про виконання залікової контрольної роботи, змушує його критично оцінити рівень своєї підготовки та ретельно готуватися до заліку;

Політика щодо академічної доброчесності.

Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політика та принципів академічної доброчесності, які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положення про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Реферати можуть перевірятись на наявність запозичень без належних на них посилань (плагіату), при виявленні їх значного рівня такі роботи отримують нульовий рейтинг.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (РСО-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (max 100 балів)

8.1.1. Розв'язання аналітичних завдань на комп'ютерних практикумах (max 70 балів).

Розрахунок за одне аналітичне завдання (7 завдань):

10 балів	Якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені
8 балів	Завдання виконано з певними неточностями, що має вплив на результат
6 балів	Завдання виконане частково або не містить обґрунтувань
0 балів	Завдання не виконане

8.1.2. Розв'язання тестових завдань (max 10 балів).

Розрахунок за одне тестування (1 завдань):

10 балів	Якісно виконане завдання
8 балів	Завдання виконано з певними неточностями
6 балів	Завдання виконане частково

0 балів	Завдання не виконане
---------	----------------------

8.1.3. Модульна контрольна робота (тах 20 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох завдань

10 балів	Якісно виконане завдання, результати обґрунтовані і доведені
8 балів	Завдання виконано з певними неточностями, що має вплив на результат
6 балів	Завдання виконане частково або не містить обґрунтувань
0 балів	Завдання не виконане

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень – Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів.

14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 50 балів.

8.3. Семестровий контроль (залік) (тах 100 балів)

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань,. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача (за попереднім погодженням з викладачем з Coursera та Prometheus)

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено Доцентом кафедри економічної кібернетики, док. філос. з екон., доцентом, Мажарою Глібом Анатолійовичем.

Ухвалено кафедрою економічної кібернетики (протокол № 18 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024 р.)